

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Π Ρ Ο Σ Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Σ Μ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Τ Ι Κ Ω Ν Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν ▪ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Ε Π Α Ν Α Λ Η Π Τ Ι Κ Ο Δ Ι Α Γ Ω Ν Ι Σ Μ Α ▪ Τ Μ Η Μ Α Τ Α Δ Ι Ε Τ Ο Υ Σ Π Ρ Ο Ε Τ Ο Ι Μ Α Σ Ι Α Σ

ΟΝΟΜΑ: _____
ΗΜ/ΝΙΑ: _____ / 4 / 2024 ΤΜΗΜΑ: _____

Βαθμός %
☺

Α' Ομάδα

A.1. Να συμπληρώσετε τα κενά που ακολουθούν. (/10 μονάδες)

Η προσωρινή εκτίμηση των περιουσιών έγινε με βάση τις δηλώσεις που υποβλήθηκαν στα κατά τόπους(1). Οι αιτήσεις των δικαιούχων θα εξετάζονταν από(2) προσφύγων, συμπατριωτών των ενδιαφερομένων. Εάν θεωρούνταν ανακριβείς, προβλεπόταν αναθεώρησή τους από ένα(3). Καθορίστηκαν επίσης τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία καταβαλλόταν αποζημίωση. Η προκαταβολή θα δινόταν σ' εκείνους που δεν είχαν μέχρι τότε αποκατασταθεί.

Η συμφωνία ολοκληρώθηκε στις 30 Οκτωβρίου του ίδιου έτους με το Σύμφωνο,(4) και διατιησίας, το Πρωτόκολλο για τον περιορισμό των ναυτικών εξοπλισμών και τη Σύμβαση,(5) και ναυτιλίας. Με την τελευταία αυτή σύμβαση δόθηκε η δυνατότητα στους υπηκόους του καθενός από τα δύο κράτη να ταξιδεύουν ή να εγκαθίστανται (με κάποιους περιορισμούς) στο έδαφος του άλλου κράτους.

A.2. Να καταγράψετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων: (/15 μονάδες)

- α) «Ψήφισμα 5^{ης} Μαΐου»
β) «Συνθήκη ειρήνης της Κωνσταντινούπολης»
γ) «Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής»

B.1. Στο πλαίσιο του προσφυγικού ζητήματος κατά την περίοδο της **ελληνικής Επανάστασης** αλλά και **του πρώτου τετάρτου του 20^{ου} αιώνα:**

- α. να αναφερθείτε στα προσφυγικά ρεύματα από την **Κωνσταντινούπολη** και την **Κύπρο** (6 μονάδες)
β. να καταγράψετε τα προσφυγικά ρεύματα που έφτασαν στην Ελλάδα μετά το τέλος των **Βαλκανικών πολέμων** (7 μονάδες)

(/13 μονάδες)

B.2. Να αναφερθείτε:

- α. στις **κυβερνητικές** προσπάθειες για την αποκατάσταση των **Ψαριανών** προσφύγων κατά την οθωμανική περίοδο. (5 μονάδες)
β. στα **μέσα** που διέθεσε η ελληνική **κυβέρνηση** στην **ΕΑΠ** στο πλαίσιο της αποκατάστασης των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής. (7 μονάδες)

(/12 μονάδες)

Β' Ομάδα

Γ.1. Με βάση τις πληροφορίες του βιβλίου σας και το περιεχόμενο των παρακάτω πηγών να αναφερθείτε στις **πολιτικές και στρατιωτικές εξελίξεις** που ακολούθησαν την αποβίβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη στις 15 Μαΐου 1919 και οδήγησαν στην **Μικρασιατική Καταστροφή** και ακολούθως στην **τύχη** των ελληνικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης **πριν και μετά** την καταστροφή της Σμύρνης, περιγράφοντας παράλληλα και τις **συνθήκες διαβίωσης** τους κατά το **πρώτο διάστημα** της άφιξής τους στην Ελλάδα.

(/25 μονάδες)

Κείμενο 1

Το Δημοψήφισμα της 22ας Νοεμβρίου 1920 και η επάνοδος του Κωνσταντίνου

Οι εξελίξεις αυτές ωστόσο δεν μπορούσαν να είναι ούτε άμεσα ορατές ούτε εγγυημένες για τις Δυτικοευρωπαϊκές δυνάμεις το Νοέμβριο του 1920. Το νέο καθεστώς αντιπροσώπευε για την Entente στη χειρότερη περίπτωση, κάποια πιθανή μελλοντική απειλή και, στην καλύτερη, έναν παράγοντα αστάθμητο. Οι πρώτες αντιδράσεις της κοινής γνώμης στην Αγγλία και ιδιαίτερα στη Γαλλία, όπου το όνομα του Κωνσταντίνου εξακολουθούσε να είναι σχεδόν εξίσου μισητό με αυτό του Γερμανού Κάιζερ, ενίσχυσαν τη στάση εχθρικής αναμονής (απλής αναμονής στην περίπτωση της Αγγλίας), που υιοθέτησαν συνολικά οι Συμμαχικές κυβερνήσεις απέναντι στην Ελλάδα μετά την ήττα του Βενιζέλου.

I.E.E., τόμ. ΙΕ', σ. 150

Κείμενο 2

Ο Κεμάλ, λίγες μέρες μετά την είσοδο των τουρκικών στρατευμάτων στη Σμύρνη, είχε εκδώσει μια διαταγή που καθόριζε ακριβώς την κατάσταση. Όλοι οι άρρενες Έλληνες και Αρμένιοι, από 17 έως 45 ετών (η δρ. Λάβτζοϊ λέει από 15 ως 50, αλλά νομίζω ότι κάνει λάθος), θα εκτοπίζονταν στο εσωτερικό για να υπηρετήσουν σε τουρκικές ομάδες εργασίας. Αυτό σήμαινε απλώς παράταση του μαρτυρίου ακολουθούμενη από το θάνατο. Κατόπιν, όλοι οι υπόλοιποι πρόσφυγες, που δεν ανήκαν στην παραπάνω κατηγορία, θα στέλνονταν στις ομάδες εργασίας άσχετα από το φύλο και την ηλικία τους. Στη συνέχεια, ύστερα από έκκληση της Νίαρ Ιστ Ριλίφ και άλλων, δόθηκε παράταση για τη δεύτερη κατηγορία ως τις 8 Οκτωβρίου και εκδόθηκε μια άλλη διαταγή, σύμφωνα με την οποία όλοι οι χριστιανοί έπρεπε να έχουν φύγει από την Ανατολία μέσα σε 30 ημέρες. Επρόκειτο για μια ολοκληρωτική εκκαθάριση. Η ακριβής ιστορία των 160.000 ανδρών που χωρίστηκαν από τις οικογένειές τους και οδηγήθηκαν στο εσωτερικό υπό την επιτήρηση των Τούρκων δε θα γίνει ποτέ γνωστή. Το παραπέτασμα που την καλύπτει ανασηκώνεται προς στιγμή για να αποκαλύψει ένα τάγμα εργασίας μακριά στα βουνά, στο δρόμο από τη Σμύρνη προς την Καισάρεια, να προχωράει αφήνοντας στην πορεία του μια μακριά σειρά από νεκρούς, με τους άντρες του αρρώστους, συχνά τραυματισμένους, μισόγυμνους και λιμοκτονούντες να σπρώχνονται αλύπητα από τα τουρκικά μαστίγια μέχρι να πέσουν και οι τελευταίοι, καλωσορίζοντας την ανακούφιση που τους πρόσφερε ο θάνατος ή τα κατάλοιπα μιας τέτοιας συνοδείας, να φτάνουν στον τελικό προορισμό τους, έχοντας ελαττωθεί από χιλιάδες σε εκατοντάδες. Αρκεί μόνο να πούμε ότι το μαρτύριό τους ήταν μακροχρόνιο και ότι πέθαναν αυτοί που αποτελούσαν το άνθος του άρρενα πληθυσμού των χριστιανικών μειονοτήτων. Σκοπός της τουρκικής πολιτικής ήταν απλώς η εξόντωσή τους. Αυτή η πολιτική ακολουθήθηκε με συνέπεια.

Edward Hale Bierstadt, Η Μεγάλη Προδοσία, ό.π., σσ. 78-79

Δ.1. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα που σας δίνεται, να παρουσιάσετε τις **επιπτώσεις** από την άφιξη των προσφύγων της **Μικρασιατικής Καταστροφής** στους τομείς της **ελληνικής βιομηχανίας** και του **πολιτισμού**.

(/25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι Έλληνες πρόσφυγες φεύγοντας πήραν μαζί τους τη γνώση, την εμπειρία και την ικανότητα που είχαν στον τομέα της ταπητουργίας. [...] Κοντά 11.000 πρόσφυγες άρχισαν να φτιάχνουν χαλιά στην Ελλάδα [...] το 1929 υπήρχαν στην Ελλάδα 135 εργαστήρια ταπητουργίας που ιδρύθηκαν μετά το 1922. Το 1928 11.000 γυναίκες της Μικράς Ασίας, που είχαν εξειδικευτεί σε αυτόν τον επαγγελματικό κλάδο, ο οποίος ήταν ανύπαρκτος πριν από την άφιξη των προσφύγων, έφτιαξαν χαλιά 200.000-250.000 τ.μ.

Παρόμοια είναι και η εξέλιξη στον τομέα της βιομηχανίας μεταξιού. Η μεταξοβιομηχανία αναπτύχθηκε πολύ γρήγορα στην Ελλάδα μετά την άφιξη των προσφύγων που είχαν εργαστεί σε αυτόν τον τομέα στην Τουρκία. [...] Η παραγωγή ακατέργαστου μεταξιού τριπλασιάστηκε μεταξύ των ετών 1922-1926, ενώ η παραγωγή μεταξωτού υφάσματος αυξήθηκε κατά 31%. Η εξαγωγή μεταξωτών αναπτύχθηκε παράλληλα με την παραγωγή. [...]

Οι πρόσφυγες ανέδειξαν πολλά και σημαντικά ονόματα σε όλους τους τομείς της τέχνης, που είναι «ο εκπρόσωπος της ελεύθερης σκέψης και των αξιών». Οι άνθρωποι αυτοί μετά τη Λοζάνη έγιναν καθοριστικός παράγοντας προόδου της Ελλάδας εκτός από τον οικονομικό και στον πολιτιστικό τομέα. Επισημαίνοντας αυτό το γεγονός, ο Γεώργιος Γιαννακόπουλος λέει: «Δεν εντάχθηκαν στο ελληνικό έθνος μόνο οικονομικά και πολιτιστικά, αλλά ταυτόχρονα βοήθησαν στη δημιουργία του σύγχρονου ελληνισμού».

Pervin Erbil, Η Νιόβη θρηνούσε για τη Μικρά Ασία, Αθήνα, εκδόσεις Τσουκάτου 2004, σελ. 171-172, 174.

1. ☒ Ζωγράφου: Ι. Χρυσίππου 1, ☎ 210 7488030 & ΙΙ. Ξηρογιάννη 10, ☎ 210 7488180
 2. ☒ Χολαργός: Φανερωμένης 13, ☎ 210 6536551
 3. ☒ Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, ☎ 210 6000031
-

